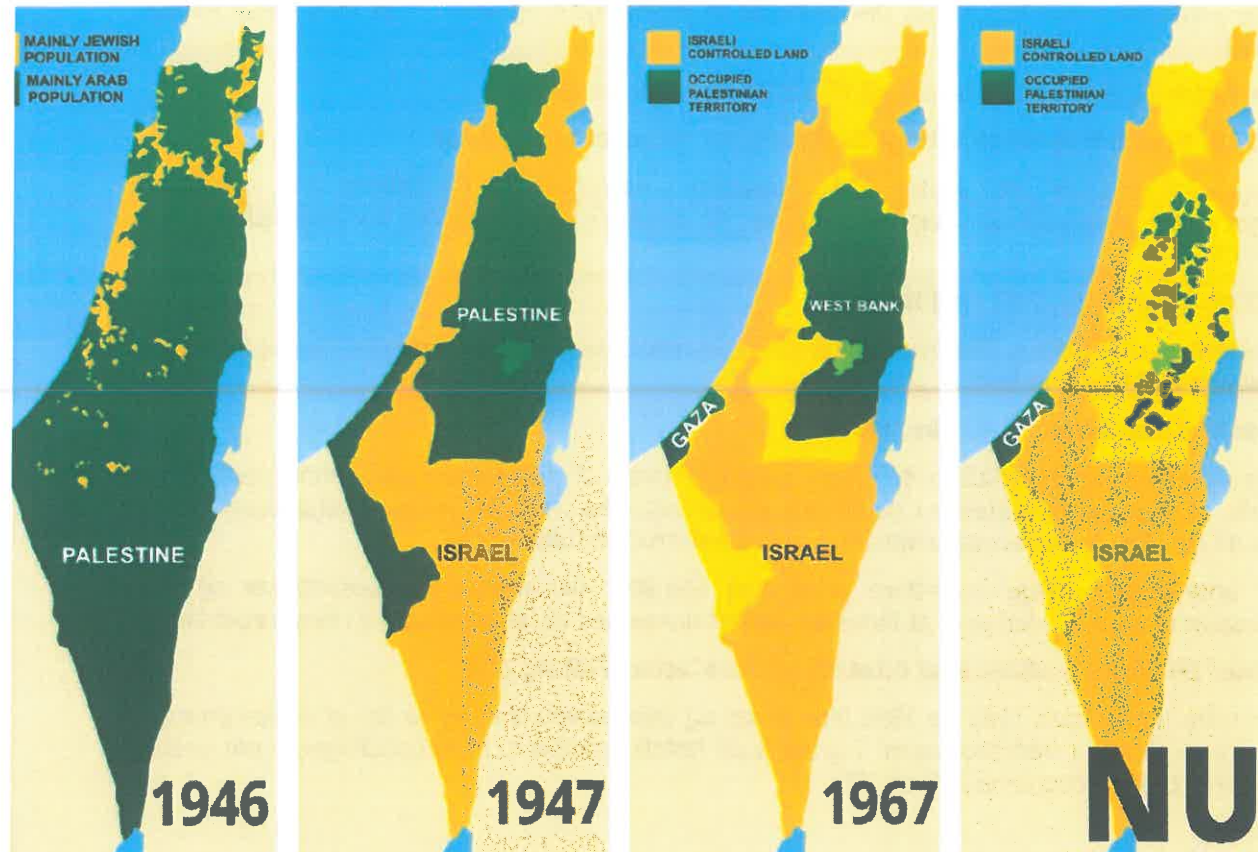

Orientering om de fire kort

Indledning

Det har været hævdet af nogle af dem, der har rettet kritik af busreklamen, at kortene ikke er korrekte, uden dog at anføre hvilket eller hvilke af kortene, der er forkerte, endsige hvad fejlen skulle være. Følgelig har kritikken været vanskelig at forholde sig til og nødvendiggjort nærværende bredere redegørelse.

FN-resolutioner i relation til konflikten om Palæstina

I diskussionerne om konflikten mellem det palæstinensiske folk og zionisterne indgår en række FN-resolutioner. Neden for er nævnt nogle af de centrale resolutioner:

Resolution 181: Plan for Palæstinas deling

Den 29. november 1947 vedtog FN's Generalforsamling resolution 181, en plan for Palæstinas deling. Delingsplanen lagde op til etableringen af henholdsvis en uafhængig arabisk og en uafhængig jødisk stat i det tidligere britiske mandatområde, Palæstina.

USA, Sovjetunionen og de fleste europæiske lande, herunder Danmark, stemte for delingsplanen, mens en række arabiske lande stemte imod.

Resolution 194: De palæstinensiske flygtnings ret til at vende tilbage

I december 1948 stemte Danmark også for FN's Generalforsamlings resolution 194, som blandt andet fastslog, at de palæstinensiske flygtninge, der ønskede at vende hjem og leve i fred med deres naboer, havde ret til det.

De, der ikke ønskede at vende hjem, havde ret til erstatning for deres ejendom.

Resolution 242: Krav om israelsk tilbagetrækning fra de besatte områder

Efter seks-dages krigen i juni 1967 vedtog Sikkerhedsrådet i november 1967 resolution 242, der blandt andet pålægger Israel, at trække sig tilbage fra områder, de besatte i 1967, herunder fra Vestbredden, Gaza og Golanhøjderne.

Resolution 338: Resolution 242 skal følges

Efter krigen i oktober 1973 vedtog Sikkerhedsrådet på ny en resolution, nr. 338, hvori man kraftigt henstillede til, at resolution 242 blev efterlevet.

Resolution 465: Bosættelserne er ulovlige

I 1980 vedtog sikkerhedsrådet resolution 465, som pålægger Israel at nedlægge eksisterende bosættelser, og som fastslår, at samtlige bosættelser i de besatte palæstinensiske områder, inklusiv Østjerusalem, er et åbenlyst brud på den Fjerde Genevekonvention og dermed et brud på folkeretten.

I dag udgør antallet af ulovlige bosættere langt over 600.000, der med deres bosættelser og eget infrastruktursystem er med til yderligere at forhindre palæstinenserne i at bevæge sig frit i deres eget land.

Oslo-aftalerne: En endelig aftale skal baseres på resolution 242 og 338

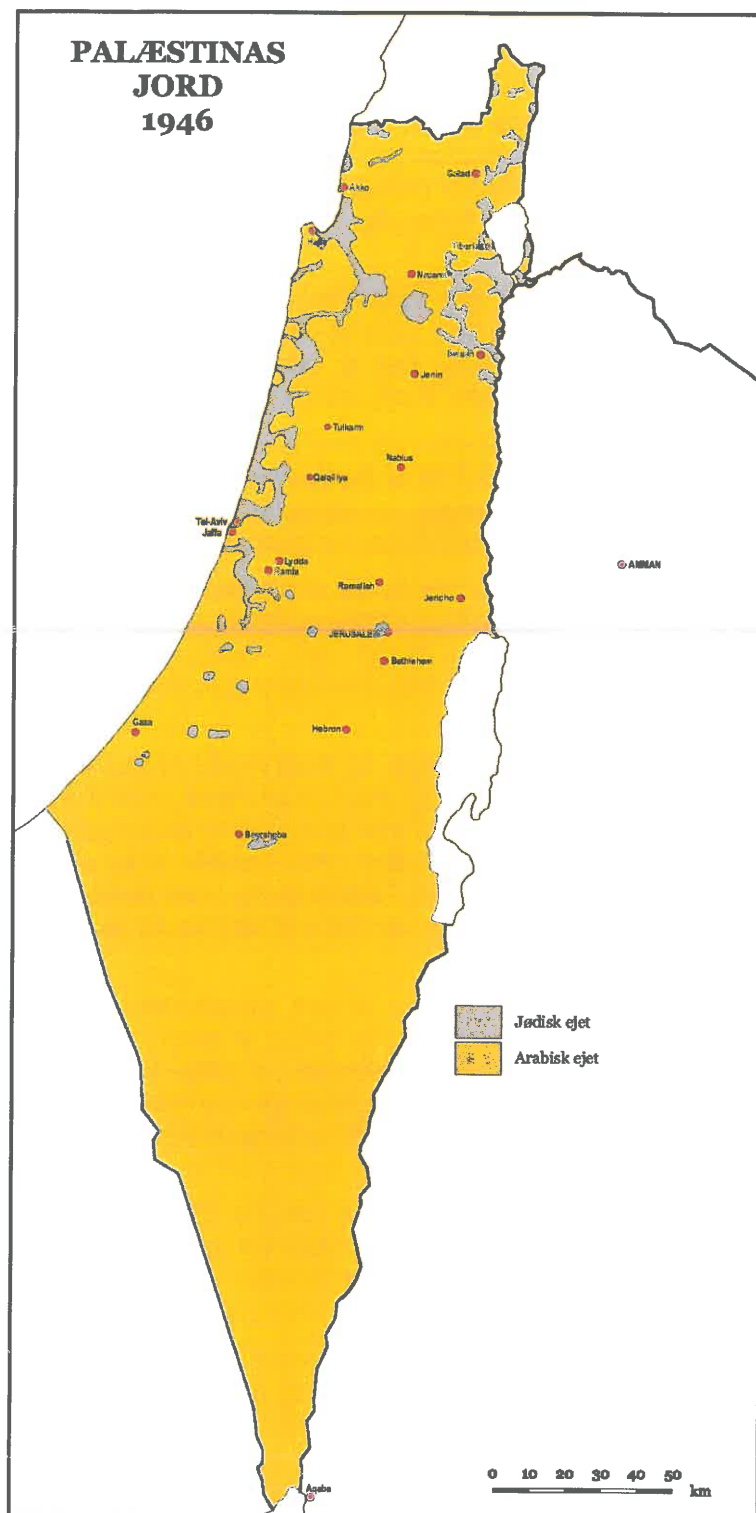
I Oslo-aftalerne fra henholdsvis 1993 og 1995 blev Israel og palæstinenserne enige om et fælles grundlag for de videre forhandlinger i fredsprocessen. I grundlaget fastslår parterne, at forhandlingerne om endelig status skal baseres på resolutionerne 242 og 338.

Dokumentation

Neden for er vist kort, der er optegnet på basis af data indsamlet på bl.a. British Museum i London.

Som det tydeligt fremgår af disse kort, er der overensstemmelse mellem disse kort og de kort, der er vist i busreklamen, hvorfor der ikke er belæg for den af nogle kritikere anførte kritik.

Kort 1 - 1946:

Palæstina 1946

I 1946 udgjorde Palæstinas befolkning 1.764.520 indbyggere, heraf 1.210.920 arabere (69 %) og 553.600 jøder (31 %).

Selv om der havde været relativt roligt i Palæstina under anden verdenskrig, skulle den få af- gørende indflydelse for udviklingen de følgende år. For det første førte afsløringerne af det nazistiske folke- mord på

de europæiske jøder, *Holocaust*, til, at det zionistiske projekt, der startede tilbage i begyndelsen af 1880'erne, fandt sympati i de vestlige lande. For det andet førte den systematiske udryddelse, *Endlösung*, til, at jøderne organiserede sig langt bedre militært end tidligere, en udvikling, der var begyndt allerede under krigen.

Mange palæstinensiske jøder meldte sig til den britiske hær, ikke mindst under indtryk af truslen for, at Palæstina skulle blive indtaget af tyskerne. Nu blev de som bekendt standset ved El Alamein i det nordlige Egypten i oktober 1942, men allerede året inden havde jødiske tropper deltaget i englændernes indtagelse af Syrien og Libanon, der afsluttede Vichy-Frankrigs styre her. Disse styrker, der havde kamperfaring, kom til at udgøre grundstammen i den israelske milits, Haganah.

For så vidt angår befolkningssammensætningen er det dog tydeligt, at araberne fortsat udgjorde et markant flertal - der var således kun jødisk flertal i Jaffa-distriktet, selv om der i flere af de større bysamfund som Jerusalem og Haifa boede nogenlunde lige mange arabere og jøder. Det er imidlertid tydeligt, at det arabiske flertal i flere andre distrikter er blevet formindsket, selv om der stadig var mange områder, hvor der så godt som udelukkende boede arabere.

Det fremgår klart af ejendomsforholdene i Palæstina i 1946. Under 7 % af jorden var jødisk ejet, og den jødiske landbefolkning var koncentreret i kystlandet samt dele af Galilæa. Da kampen om Palæstina skulle udvikle sig til en kamp om jord og ejendom, skulle dette få fatale konsekvenser for palæstinenserne.

Her skulle det såkaldte *landsbykartotek* få afgørende betydning. I dette havde medarbejdere fra Det Hebraiske Universitet og medlemmer af Haganah systematisk registreret og luftfotograferet samtlige arabiske landsbyer i Palæstina. Der var tale om et uhyre udførligt arbejde, som helt ned i detaljen omhandlede beliggenhed, indbyggertal, afgrøder og jordbonitet samt udpegning af palæstinensere, som formodedes at være modstandere af det zionistiske projekt.

Landsbykartoteket havde fra starten et klart militært formål, hvilket fremgår af, hvad Moshe Pasternak, der deltog i indsamlingsarbejdet i 1940, senere udtalte: *"Vi skulle studere den arabiske landsbys grundstruktur. Det betød dens opbygning, og hvordan man bedst kunne angribe den. På militærakademiet havde jeg lært, hvordan jeg skulle angribe en moderne europæisk by, ikke en primitiv landsby i Mellemøsten. Vi kunne ikke sammenligne den med en polsk eller østrigsk. Den arabiske landsby var, i modsætning til de europæiske, topografisk bygget på bakker. Det betød, at vi skulle finde ud af, om det var bedst at nærme sig landsbyen oppefra eller nedefra."*

Af helt afgørende betydning for udviklingen de kommende år er det faktum, at hvor modstanden, herunder terroristiske anslag, mod det britiske mandatstyre før krigen overvejende blev udført af arabiske grupper, ændredes billedet totalt efter krigen. Som allerede nævnt organiserede zionisterne sig militært i Haganah, men hertil kom rene terrorgrupper som *Irgun* og *Sternbanden*, der ofte opererede på egen hånd og kun i begrænset omfang var villige til at underlægge sig det Zionistiske Råd med den kommende premierminister David Ben-Gurion i spidsen.

Det stillede Storbritannien i en yderst prekær situation. Efter holocaust kunne briterne ikke tillade sig at gribe effektivt ind mod de jødiske terrorgrupper, og hertil kom, at opinionen i vesten var imod at begrænse den stigende jødiske indvandring. Det så ikke godt ud, at skibe med overlevende fra det nazistiske folkemord blev opbragt af den engelske flåde og sendt tilbage - af alle steder - til Tyskland.

Desuden var stemningen i Europa og USA helt overvejende for at kompensere det jødiske folk for de nazistiske uhyrligheder under krigen med en stat i Palæstina - uden hensyntagen til, at dette nødvendigvis måtte finde sted på palæstinenserens bekostning.

Storbritannien, såvel som den zionistiske ledelse, var helt klar over, at den jødiske stat kun kunne vindes med magt, hvis den demografiske virkelighed - at ikkejøderne udgjorde et stort flertal i Palæstina - skulle ændres. Og da der var store britiske olieinteresser i Mellemøsten, havde den britiske løve slet ikke lyst til at optræde som den berømte lus mellem to negle.

Og eftersom ingen af parterne var indstillet på at leve i en bilateral stat eller et kantoniseret Palæstina efter schweizisk model, valgte Storbritannien i februar 1947 at kaste håndklædet i ringen og overlod det til den nye, internationale organisation FN, at rage de glohede kastanjer ud af ilden.

FORENEDE NATIONER DELINGSPLAN 1947

De Forenede Nationer var en helt uerfaren international organisation, da UNSCOP, FNs Særlige Komité for Palæstina, blev nedsat 15. maj 1947 med det kommissorium at anbefale en løsning for Palæstinas fremtid.

Medlemmerne af komitéen kom fra Australien, Canada, Guatemala, Indien, Iran, Jugoslavien, Nederlandene, Peru, Sverige, Tjekkoslaviet og Uruguay. Komitéen endte, i lighed med de tidligere britiske kommissioner, med at anbefale en deling af Palæstina i en arabisk og jødisk stat, som dog skulle knyttes sammen i en økonomisk føderation.

Den arabiske stat skulle udgøre 42 % af Palæstina med 818.000 arabere og 10.000 jøder, mens jøderne blev tildelt 56 % af landet, bestående af 499.000 jøder og ikke mindre end 438.000 arabere. Jerusalem-området med Betlehem - 2 % af arealet med 200.000 indbyggere ligeligt fordelt mellem palæstinensere og jøder - skulle stilles under internationalt styre på grund af områdets betydning for såvel jøder, kristne som muslimer.

Sammenligner man med de tidligere kort, er det tydeligt, at jøderne geografisk blev voldsomt favoriseret, hvad der skyldtes ønsket om, at de omkring 250.000 jøder, der levede som *"displaced persons"* i allierede opsamlingslejre i Europa, skulle kunne optages i den kommende jødiske stat.

Komitéen lagde med sin anbefaling, der ikke var enstemmig, grunden til den dramatiske udvikling, der blev følgen af vedtagelsen af Resolution 181 i FN's Generalforsamling 29. november 1947. USA, Sovjetunionen, Frankrig og Kina stemte for, mens Storbritannien undlod at stemme. Men det var ikke noget godt varsel, at samtlige arabiske stater stemte imod.

Den jødiske reaktion var udadtil positiv, - indadtil var dagsordenen imidlertid en ganske anden: man ville på én gang acceptere og ignorere delingsplanen. David Ben-Gurion argumenterede for, at hvis man i første omgang godkendte planen, mens man i virkeligheden stræbte efter, at Israel skulle komme til at omfatte op mod 80 % af Palæstina, ville man ende op med et areal, der udgjorde grundlaget for en levedygtig jødisk stat. Med hensyn til Jerusalem ville man lade hånt om dens internationale status: byen skulle være Israels jødiske hovedstad.

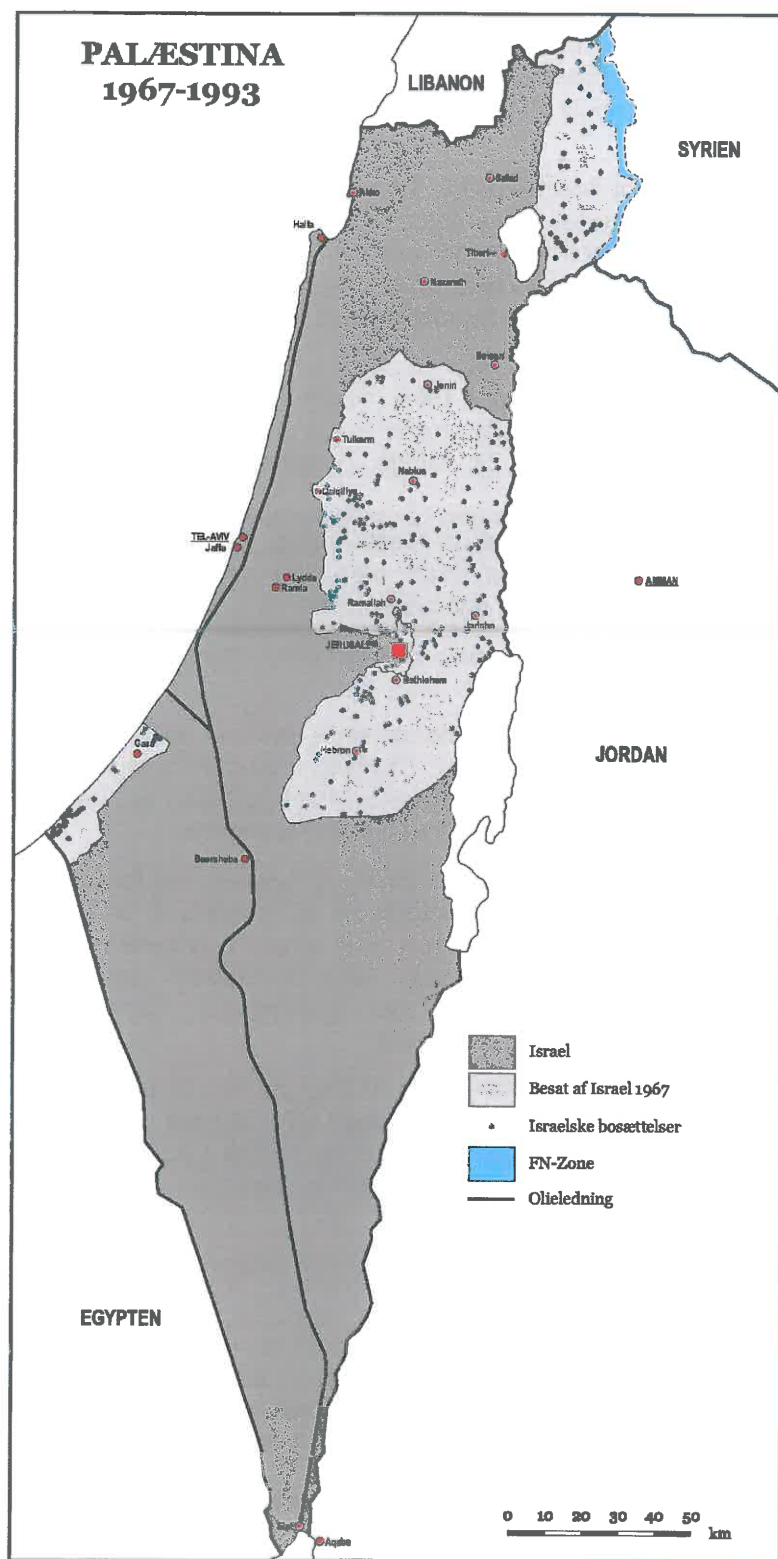
Det sidste skete ikke i denne omgang, men det skyldes, at det ikke lykkedes at blive enig med jordanerne om dette i de forhandlinger, man i al hemmelighed førte med Jordans Kong Abdullah. At Vestbredden endte med at blive en del af Jordan efter den første israelsk-arabiske krig 1948-1949 er derimod et resultat af disse forhandlinger.

Palæstinenserne betragtede delingsforslaget som ulovligt og krævede det prøvet af den Internationale Domstol, men forgæves. Det ville ellers have været interessant at se, hvordan folkeretten ville have bedømt delingen, der påtvang et land en løsning, som over to tredjedele af befolkningen var erklærede modstandere af.

Hvorledes den menige palæstinenser oplevede Resolution 181, kan man læse i den kristne araber Elias Chacours bog «Blodets Bånd» (Chacour blev senere ærkebiskop):

«Palæstina skulle deles i det FN kaldte et *"kompromis"*. Vore ældste og hundrede tusinder af palæstinensere i hele landet blev chokerede ud over alle grænser, for indholdet i *"kompromisset"* var brutalt. Zionisterne skulle eje størstedelen af Palæstina - 54 % - selv om de kun havde opdyrket 7 % af jorden! I fem store områder, som skulle overgives til dem, var over halvdelen af indbyggerne - ja, helt op til 70-80 % - nogle steder endog op til 99 % - palæstinensere. *"Kompromisset"* tildelte næsten al den frugtbare jord, også de kæmpestore citruslande, som gav os den største eksportindkomst, til zionisterne. Det bortgav også det kæmpestore Negevområde, hvor beduinerne producerede det meste af den byg og hvede, der voksede i Palæstina. Der var tre gange så meget opdyrket jord i det ene område, end det de tilrejsende europæiske kolonister havde opdyrket i de sidste 30 år i Palæstina. En sådan deling kunne næppe, i palæstinenserne øjne, kaldes et kompromis. Vort folk havde fået besked på at overgive mere end halvdelen af vor veldyrkede jord, som var vor eneste indtægtskilde."

Kort 3 - 1967:

Palæstina 1967

I maj 1967 lod Nasser egyptiske styrker opmarchere på Sinaihalvøen og forlangte samtidig, at de fredsbevarende FN-styrker skulle trækkes tilbage. Herefter iværksattes en blokade af Tiranstrædet, hvorved skibsfarten til og fra den israelske havneby Elat blev afbrudt. Det trak op til den tredje arabisk-israelske krig.

Israel valgte at slå til først. 5. juni 1967 foretog det israelske luftvåben ødelæggende angreb på de arabiske flybaser, og krigen, der er kendt som "*seksdageskrigen*", var som sådan forbi allerede 10. juni. Resultatet var et knusende arabisk nederlag. Israel beherskede nu hele Sinaihalvøen, Gazastriben, Golanhøjderne, Vestbredden og Østjerusalem. Palæstinenserne var i bogstaveligste forstand hjem- og statsløse. 410.000 palæstinensere fra Vestbredden flygtede til Jordan, herunder PLO, den palæstinensiske befrielsesfront, og dennes leder Yassir Arafat.

Den overbevisende sejr skulle få afgørende betydning for israelsk politik. Israel begyndte nu en systematisk ulovlig bosættelsespolitik, og som man kan se på kortet skød bosættelser op som paddehatte på Vestbredden, i Golanhøjderne og i Gazastriben. Inden krigen havde der overhovedet ikke eksisteret nogen bosætterbevægelse i Israel, og i det hele taget førte den overraskende store - og lette - sejr til en splittelse af Israels politiske liv. Hvor arbejderpartiet hidtil havde været politisk dominerende, fik højrekræfterne nu på sigt stadig mere indflydelse.

Tilsvarende fik PLO, der var dannet som en paraplyorganisation i 1964, stadig mere indflydelse i den arabiske verden, og 1970'erne blev præget af international terror. Eksempler herpå er gidseltagningen af de israelske deltagere ved De Olympiske Lege i München 1972 og talrige flykapringer. Herhjemme fik terrorismen en lokal aflægger i Blekingegadebanden.

6. oktober 1973 angreb Egypten og Syrien Israel, og den fjerde arabisk-israelske krig, "*Yom Kippur-krigen*", var en realitet. I begyndelsen gjorde de arabiske hære hurtige fremskridt, men efter nogle dage fik Israel stabiliseret situationen, og da krigen sluttede 26. oktober var status quo genoprettet.

Under krigen brugte de arabiske stater olien som våben for første gang. Israels støtter, herunder Danmark, blev udsat for oliesanktioner, hvad der bl.a. førte til de billøse søndage.

Men trods nederlaget følte den arabiske verden en moralsk oprejsning ved de sejre, som var opnået i starten af krigen, og det skulle bane vejen for den fredsproces, som nu fulgte. Samtidig frigjorde Egypten sig for sovjetisk indflydelse, og i 1977 besøgte den egyptiske præsident Anwar Sadat Israel og talte i det israelske parlament, Knesset, hvilket førte til fordømmelse fra PLO og næsten hele den arabiske verden.

I 1978 fulgte Camp David-aftalen, som normaliserede forholdene mellem Israel og Egypten. For første gang havde et arabisk land anerkendt staten Israels eksistens. Israel forpligtede sig til gengæld til en gradvis tilbagetrækning fra Sinai. Denne var afsluttet i 1982, hvorefter 1949-linien atter udgjorde grænsen mellem Egypten og Israel. Men i de besatte områder fortsattes den ulovlige bosættelsespolitik, og i 1980 annekterede Israel ensidigt Østjerusalem, hvilket førte til international fordømmelse. Denne gang protesterede selv USA. I 1981 fulgte den ensidige annekstion af Golanhøjderne.

Der var langt fra fred i Mellemøsten. I 1982 invaderede Israel Libanon og fortrængte PLO-ledelsen til den nordlige del af landet. Israels forsvarsminister, Ariel Sharon, måtte træde tilbage efter at have givet kristne militser tilladelse til at trænge ind i de palæstinensiske flygtningelejre Sabra og Shatila i Beirut, hvor de foranstaltede massakrer på værgeløse børn, kvinder og mænd, unge som gamle. Betegnende nok forlod Sharon ikke regeringen, men kunne fortsætte som minister uden portefølje.

I 1983 blev PLO fortrængt fra Nordlibanon til Tunesien, og Israel trak i 1985 sine tropper ud af Libanon, bortset fra en «sikkerhedszone» langs grænsen.

I 1987 begyndte det palæstinensiske oprør, den første «intifada», på Vestbredden og i Gaza, hvad der - paradoksalt nok - banede vejen for en begyndende tilnærmelse mellem parterne. I 1988 anerkendte PLO Israel, hvad der i 1991 førte til den arabisk-israelske fredskonference i Madrid. Israel og PLO var nu i åben dialog, hvilket i 1993 mandede ud i Osloaftalen om palæstinensisk selvstyre på Vestbredden og i Gaza.

**PALÆSTINA
2012**

LIBANON

SYRIEN

JORDAN

EGYPTEN

Israel

Besat af Israel 1967

Adskillelsesmur

Adskillelseszone

Israelske bosættelser

Palæstinensisk A-område

Palæstinensisk B-område

Foreslåede sikre transitveje

FN-Zone

0 10 20 30 40 50 km

Umiddelbart efter indgåelsen af Oslo-aftalerne herskede der en optimistisk stemning blandt størstedelen af såvel jøderne som palæstinenserne. Man længtes efter fred, selv om det hurtigt skulle vise sig, at der på

begge sider var kræfter, der aktivt modarbejdede tilnærmelserne. Mange på den israelske højrefløj var imod, mens de islamistiske grupperinger Hamas og Islamisk Jihad afviste PLOs ret at indgå sådanne aftaler. Men princippet om en tostatsløsning var nu knæsat, og i 1994 kom Gaza og Jeriko under palæstinensisk selvforvaltning. Samme år indgik Israel og Jordan en fredsaftale, hvor Jordan for første gang anerkendte Jordanfloden som sin vestgrænse, for på denne måde at bane vej for en uafhængig palæstinensisk stat. Hidtil havde Jordan hverken anerkendt Israels eller palæstinenserens ret til et hjemland, da man havde anset Palæstina for at være en integreret del af Jordan.

Den 4. november 1995 blev den israelske ministerpræsident Yitzab Rabin myrdet i Tel Aviv af den jødiske ekstremist Yigal Amir. Amir var modstander af aftalen med PLO om selvstyre, fordi den på sigt ville medføre, at de ulovlige bosættelser på Vestbredden, som de jødiske fundamentalister betragter som deres hellige land, måtte opgives. Simon Perez blev ny ministerpræsident, men allerede året efter slog Benjamin Netanyahu, Israels nuværende ministerpræsident, Perez ved valget til Knesset. Den højredrejning i israelsk politik, der var begyndt i midten af 1970'erne, blev hermed bestyrket.

Alligevel blev Hebron efter 30 års besættelse i 1997 overdraget til palæstinenserne. Samme år dræbte en selvmordsbombe på en markedsplads i Vestjerusalem 15 personer. Hamas påtog sig ansvaret, og den israelske regering truede nu med at stoppe fredsprocessen, hvis PLO ikke så sig i stand til at dæmme op for terrorismen.

I 2000 udløste Ariel Sharon, der i 1987 demonstrativt havde bosat sig i den arabiske del af den gamle bydel i Østjerusalem, med et provokerende besøg på Tempelbjerget den anden «intifada». Han sejrede ved parlamentsvalet senere på året stort over Ehud Barak. Fredsprocessen gik nu for alvor i stå. Palæstinenserne havde på dette tidspunkt kun opnået fuldt selvstyre over 18 % af Vestbreddens territorium (A-områderne), mens de havde begrænset selvstyre i 22 % (B-områderne). Israel sad således på 60 % af Vestbredden - et forhold der kun har ændret sig kosmetisk siden.

Året efter pådrog Danmarks daværende udenrigsminister, den nuværende formand for Folketinget, Mogens Lykketoft, sig den israelske regerings vrede på grund af sine udtalelser på en international høring om civilbefolkningens forhold i Gaza og på Vestbredden: *"Israel må standse sin praksis med grænselukninger. Kollektiv afstraffelse er uacceptabel og forbudt ifølge Genève-konventionen. Sikkerhedshensyn kan ikke retfærdiggøre, at et helt folk lukkes inde."*

En bølge af palæstinensiske selvmordsbomber i begyndelsen af det nye årtusinde førte til, at Israel i 2002 besluttede at gå i gang med opførelsen af den såkaldte beskyttelses- eller adskillelsesmur. Israels ret til at beskytte sine grænser og sine borgere blev der ikke sat spørgsmålstegn ved. Det blev der derimod ved placeringen af muren: i stedet for at bygge den på den israelske side af 1967-grænsen, blev den derimod anbragt inde på Vestbredden, sine steder op til mange kilometer inde. Palæstinensiske landmænd blev hermed afskåret fra de marker, der lå vest for muren, og huse blev revet ned uden nogen form for kompensation. Desuden medførte muren og et sindrigt system af checkpoints, at palæstinenserens mulighed for at bevæge sig på Vestbredden - for ikke at tale om at krydse grænsen til Israel - blev stærkt indskrænket. Den lokale befolknings mulighed for at komme på arbejde, til uddannelsesinstitutioner og sygehuse blev hermed vanskeliggjort. Ikke mindre end 8,6 % af Vestbreddens territorium ligger på den «israelske» side af muren, og 27.500 palæstinensere bor her. Hertil kommer, at 3,5 % af territoriet er helt eller delvist omgivet af muren, hvilket berører 247.800 indbyggere direkte. Alt dette førte til, at den internationale domstol 9. juli 2004 i sin afgørelse betegnede muren som en overtrædelse af international ret.

Israel valgte i 2005 at trække sig ud af Gaza, men da Hamas vandt det efterfølgende valg i 2007, iværksatte Israel en blokade, ikke mindst fordi et stort antal missiler blev affyret fra Gaza mod Israel. Det førte i 2008-2009 til israelsk invasion og omfattende bombardementer af Gaza med mere end 1.400 dræbte palæstinensere og 13 dræbte israelere. 3.354 hjem blev fuldstændig ødelagt, 11.112 hjem blev delvist ødelagt, 52.000 blev gjort hjemløse og langt over 10.000 blev alvorligt sårede.

Kortet viser, at Osloaftalerne ikke har ført til en palæstinensisk stat, men til fuldstændig atomiserede palæstinensiske enklaver i de israelske besatte områder. Og den jødiske bosættelsesaktivitet fortsætter trods den internationale fordømmelse.